

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ
Й ІНОЗЕМНИХ МОВ**

**Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
«СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ
ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНІ»**

25 квітня 2023 року

**Херсон
(Кропивницький)**

УДК: 640.4

Сучасний стан та потенціал розвитку індустрії гостинності в Україні: збірник матеріалів II Всеукраїнської науково–практичної конференції (м.Херсон, 25 квітня 2023 р.) / за ред. доц. Нікітенко К.С. Херсон (Кропивницький): ХДАЕУ, 2023. 172 с.

У матеріалах конференції розглянуто економічні, екологічні та організаційні аспекти розвитку потенціалу підприємств туристичної індустрії та суміжних галузей в умовах світової економічної кризи. Досліджено менеджмент підприємств індустрії гостинності в умовах світової фінансової кризи: виклики й можливості, сильні та слабкі сторони. Висвітлено інноваційні технології та менеджмент якості продукції та послуг готельно-ресторанного, туристичного та рекреаційного бізнесу. Визначено сучасні тренди розвитку внутрішнього та зовнішнього туризму та готельно-ресторанного бізнесу в Україні та світі. Проаналізовано заходи щодо удосконалення маркетингового комплексу підприємств індустрії гостинності.

Призначено для науково-педагогічних працівників, науковців, докторантів, аспірантів, студентів, представників органів влади, громадських організацій та підприємств.

Матеріали доповідей друкуються в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за їхній зміст, достовірність наведених фактів, посилань тощо.

*© Херсонський державний аграрно-економічний університет
Кафедра готельно-ресторанного та туристичного бізнесу й іноземних мов*

<i>Нікітенко К.С.</i> РЕАЛІЇ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	43
<i>Онищук Н.В.</i> ВПЛИВ ВІЙНИ В УКРАЇНІ НА РОЗВИТОК ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ.....	46
<i>Шаумян О.Г., Катуніна І. С.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	49
Секція: «Менеджмент підприємств індустрії гостинності в умовах світової фінансової кризи: виклики й можливості, сильні та слабкі сторони».....	52
<i>Польова Л.В., Вичівський П.П.</i> ГОТЕЛЬНИЙ БІЗНЕС В МІСТІ ІВАНО-ФРАНКІВСЬК: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ.....	52
<i>Постова В.В., Лозна С.В.</i> СУЧАСНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ЗАКЛАДАХ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ.....	55
Секція: «Інноваційні технології та менеджмент якості продукції та послуг готельно-ресторанного, туристичного та рекреаційного бізнесу».....	59
<i>Tomalia Tetiana, Madera Oleksandr</i> IMPLEMENTATION OF THE TOTAL QUALITY MANAGEMENT SYSTEM IN HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS INSTITUTIONS.....	59
<i>Аверчева Н.О.</i> ЯКІСТЬ ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ ЯК ОСНОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИЗМУ.....	62
<i>Баранова К.А., Яровий В.Ф.</i> ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМ НА БАЗІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СФЕРІ ТУРИЗМУ.....	67
<i>Босецька Н.Г.</i> ТЕХНОЛОГІЯ СЬОГОДЕННЯ ТА МАЙБУТНЬОГО.....	70

Онищук Наталія Вікторівна

к.е.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут

Державного торговельно-економічного університету м. Вінниця

ВПЛИВ ВІЙНИ В УКРАЇНІ НА РОЗВИТОК ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ

За даними Euromonitor International [1], в 2022 році, окрім безперечно туристичної галузі України, з негативними наслідками зіткнулися деякі близькосхідні країни. Мова йде про три найпопулярніших напрямки для туристів із України та РФ - Єгипет, Туреччина та ОАЕ. Згідно зі звітом міжнародної аудиторської компанії Colliers International [2], в 2019 році туристичний потік з України в Єгипет виріс за рік на 49% - туристи з нашої країни посіли друге місце після Німеччини. У 2021 році РФ скасувала шестирічну заборону на чартерні рейси до Єгипту, і цього року на курорти встигли прилетіти 700 тисяч відвідувачів з РФ. Однак зараз ці потоки практично мінімізовані.

В Туреччині готелі та туристичні фірми несуть втрати в обсязі від 60% до 65% туристичного потоку. У Міністерстві туризму Туреччини заявляють [3], що в 2021 році до Туреччини прибуло понад 2 мільйони українських туристів.

В ОАЕ ситуація трохи відрізняється. Там прогнозують часткову компенсацію збитків від зниження туристичного потоку прибутками від бізнесу із продажу нерухомості. Адже певна кількість українців і росіян, «рятуючи» свої заощадження, вкладають гроші у нерухомість цієї країни.

Країни з більш стабільним туристичним бізнесом також відчували суттєві трансформації. Згідно даних німецької консалтингової компанії Fried & Partner [4], в стабільній Німеччині 35,8% турагентів оцінюють поточну ситуацію з продажем туристичних послуг як тимчасово стабільну. Однак і вони відмічають вплив економічної нестабільності на туристичний ринок вже найближчим часом. Так, літній відпочинок 2022 став дорожчим для німців. Lufthansa оголосила про підвищення цін на квитки. TUI оголосив, що ціни для європейських туристів зростуть на грецьких островах Крит, Родос, Корфу та Кос. Підвищився в ціні для німців і відпочинок на місцевих курортах.

В сусідній Польщі, європейці масово скасовують бронювання польських готелів та турів в агенціях. При цьому державне агентство з туризму Польщі намагається довести, що країна є безпечною для туристів. Але тури скасовуються туристами зі США, Великої Британії, Франції та Іспанії через побоювання можливих військових дій в самій Польщі.

Експерти Європейської туристичної комісії (ЄТК) вважають, що російська агресія не тільки створює суттєві перепони відновленню туристичної галузі континенту після пандемії, а й спонукає туристів розглядати альтернативні туристичні напрямки до інших країн.

Аналіз шести найбільш перспективних для Європи закордонних туристичних ринків показав, що цього літа мандрівники зі США, Канади, Китаю,

Японії, росії та Бразилії значно зменшили свою присутність у регіоні. Основні причини – небезпека, зростання вартості життя та витрат на європодорожі.

Європейський туристичний ринок багато років поспіль був орієнтований на російських туристів. Однак цьогогоріч через війну в Україні та відповідні санкції проти країни-агресора цей туристичний потік суттєво скоротився.

Щодо туристичного ринку Китаю, який теж був доволі ємним для європейського континенту, то 49% китайців не готові їхати до Європи, з них 30% - основною причиною назвали нові спалахи ковіду у світі, ще 19% - не готові подорожувати до регіону через агресію рф.

Через війну в Україні значно погіршилося авіаційне сполучення між Європою та Японією, що стало основною причиною небажання японців їхати до регіону. Саме цю причину вказали 41% респондентів.

Американці та канадці теж поки що не поспішають бронювати перельоти до Європи. Згідно з результатами опитування ця тенденція здебільшого пов'язана із занепокоєнням зі збільшенням витрат на подорожі та впливом інфляції на особисті фінанси.

Найперспективнішим для Європи у 2022 році виявився бразильський ринок. Кожен другий бразилець готується відвідати континент протягом наступних чотирьох місяців. З них 45% вже забронювали авіаквитки.

З огляду на результати дослідження через війну розв'язану росією проти України Європа потенційно втрачає три із шести основних туристичних ринків. ЄТК доведеться переорієнтуватися на ринки інших держав. Як це зробила Україна у 2021 році, коли звернула свою увагу на країни Перської затоки, Прибалтики, Казахстан. Наразі в ЗМІ можна зустріти чимало оптимістичних прогнозів щодо відновлення туристичної індустрії країни після перемоги у війні. Передумови для цього дійсно є: ми маємо багатий ресурсний потенціал, а світ зараз зацікавлений в Україні.

У багатьох ключових розвинутих країнах необхідно відкрити національні офіси українського туризму. Не можна допустити щоб туристичний імідж України зафіксувався у моносфері, наприклад туризм для любителів мілітарі (військовий туризм). Як приклад країни моноіміджу, можна навести Словаччину, яку багато років рекламували виключно як країну замків та гірськолижних курортів. Через це європейці сприймають своїх сусідів як країну, в якій зовсім немає великих міст - самі лише гори й замки. І тепер усі спроби переконати туристів, що словацькі міста так само варті уваги, як інші центрально-європейські великі міста, - поки що не мають успіху.

Для України перспективно розвивати культурно-пізнавальний, діловий, гастрономічний, медичний, сільський(зелений) туризм.

Відновлення функціонування галузі слід розпочати з регіонів, які найменше постраждали від війни. Це дозволить сформувати першочергову основу для прийому туристів. Інвестиційні потоки мають рухатися від Заходу на Південь і на Схід: від Львова до Одеси та Києва, а далі — в інші регіони, після відновлення усієї необхідної інфраструктури та розмінування територій.

Щодо відродження туризму у звільнених містах, то до цього питання потрібно ставитись досить обережно. Будь-які проекти, які охоплюватимуть ці локації, повинні стати, в першу чергу, складовою меморіального туризму України. До цієї справи слід залучити відповідні державні органи: Інститут національної пам'яті та Державне агентство розвитку туризму. Усі маршрути мають бути побудовані з урахуванням того, що це місця трагедій, тому розміщення будь-яких атракцій на таких маршрутах є неетичним і недоречними.

Питання облаштування інклюзивних туристичних маршрутів містами також потребує стратегічного планування, як і розбудова інфраструктури.

Необхідно просувати тезу про те, що, українські лижні курорти не гірші від словацьких і австрійських і при тому дешевші. Створювати бренд України як країни середньовічних замків, яких чимало на Поділлі й Закарпатті.

Для любителів урбан-культури може стати цікавим Київ як місто муралів всесвітньовідомих авторів. Багато з них за своєю майстерністю не поступаються муралам Берліна або Нью-Йорка.

Для прихильників екотуризму, турів по крафтових виробництвах, унікальних виноградниках будуть цікавими Карпати й Закарпаття.

Для поціновувачів дикої природи - колосальна кількість таких унікальних місць, як Полісся, Національний парк "Прип'ять-Стохід" та озеро Світязь на Волині, озеро Синевир на Закарпатті.

Для туристів з Європи та Америки, захоплених популярним зараз «urban exploration» буде цікавим не тільки Чорнобиль, а й маса локацій у великих українських містах-мільйонниках.

Українським бізнесменам слід уже сьогодні розпочинати активний розвиток розважальної індустрії. Це стане внеском у стабільне економічне майбутнє країни. Гральний бізнес – один із перспективних напрямів сфери розваг. Після закінчення війни гемблінг має всі шанси стати одним з головних драйверів туризму та фінансових вливань в економіку країни.

Тільки за умови планування заздалегідь ми зможемо дійсно скористатись моментом, коли інтерес до нас ще буде високим, а бойові дії нарешті завершаться.

Список літератури

1. Сайт Euromonitor International. URL: <https://www.euromonitor.com/article/drop-in-russian-outbound-tourism-to-remove-usd7-billion-from-global-tourism> (дата звернення 10.04.2023)

2. Сайт Colliers International URL: <http://enterprise.press/wp-content/uploads/2020/02/ATM-Series-GCC-Source-Market-Egypt-January-2020.pdf> (дата звернення 12.04.2023)

3. Сайт cnn.travel. URL: <https://edition.cnn.com/travel/article/mideast-summary-04-01-2022-intl/index.html> (дата звернення 15.04.2023)

4. Сайт Fried & Partner URL: <https://dip.org.ua/nimechchina/stalo-vidomoyak-vijna-v-ukraini-vplinuli-na-turizm-nimechchini-ta-ssha-ozvucheno-nevtishni-prognozi/> (дата звернення 16.04.2023)